

stem zákona stávající dílec ještě dále drobiti. V tom je náběh ku správné myšlence, ale tato zůstala nedomyšlena; neboť kde potom jest mez, co p kládati za rozdíl nepatrný. Patrné, že tak prostá ta otázka není. Má-li se řešiti, dlužno vycházeti z předpisu zákona t. j. § 1 odstavec čtvrtý požad. zák., jenž stanoví, že střídání pozemků v dílcovém pachtu nároku požadovacího neruší. Nejvyšší soud z této příčiny plenárním usnesením ze dne 31. května 1921 rozhodl, že má-li při střídavém pachtu pozemek resp. dílec posledně pachtovaný větší výměru než pozemek pokud se týče dílec dříve pachtovaný, není vyloučeno právo požadovací na toto plus a dlužno je přiznati bezvýminečně. Není-li toto plus způsobilé k samostatné hospodářské existenci, anebo je-li hodnota obou pozemku pokud se týče dílcu v podstatě stejná, kdežto, různí-li se hodnota podstatně, tedy pouze tehdy, není-li ono plus v nepoměru k celkové hodnotě. Poněvadž v těchto směrech není věc vyšetřena, bylo tak rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 1071.

Na plnění, jímž dlužník zprostiti se může závazku, nelze vésti exekuci. Nevedla-li exekuce k vynucení závazku k cíli, dlužno žalovati dle § 368 ex. ř. o plnění interesse.

(Rozh. ze dne 31. května 1921, R I 591/21.)

Právoplatným rozsudkem bylo uznáno právem, že jest žalovaná strana povinna dodatí straně žalující 500 kg la Macco příze do 14 dní pod exekuci a zároveň bylo vysloveno, že žalovaná strana může se tohoto plnění sprostiti, zaplatí-li žalující straně 50.000 Kč, jež tato na místě uvedeného zboží přijati jest ochotna. Ježto žalovaná závazku nesplnila, domáhala se žalující exekuce zabavením, uschováním a prodejem movitých věcí strany žalované ku vydobytí 50.000 Kč. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Dle obsahu exekučního titulu nejde tu o tak zv. alternativní zmocnění (facultas alternativa), jímž straně žalované ponechává se pouze na vůli, chce-li se zaplacením jmenované peněžitě částky sprostiti plnění, rozsudkem jí uloženého a pod sankci exekuce postaveného. Pro žalující stranu nevychází z tohoto zmocnění oprávnění, domáhati se v případě, že strana povinná své povinnosti k plnění nedostojí, v exekuční cestě zaplacení peněžitého obnosu, který pod sankci exekuce ani postaven není, ona má dle obsahu rozsudku pouze právo, naléhati na splnění dlužnickovy povinnosti k plnění (dodání) exekuci a, zustane-li tato bezvýslednou, domáhati se žalobou dle § 368 ex. ř. plnění interesse, jí nesplněním závazku dlužníkovy vzešlého.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu, z důvodů rekursního soudu.

Čís. 1072.

Cizoložství jakožto důvod rozluky nemusí býti zjištěno předchozím rozsudkem nebo řízením trestním.

(Rozh. ze dne 31. května 1921, Rv I 281/21.)

Žalobě manželky na rozluky manželství pro manželovo cizoložství procesní soud první stolice vyhověl, vzav cizoložství manželovo za prokázáno. Odvolací soud rozsudek potvrdil a uvedl mimo jiné v důvodech: Názor odvolateluv, že cizoložství musí býti dokázáno rozsudkem trestním, není případný, poněvadž soudce civilní jest dle § 272 c. ř. s. právě tak jako soudce trestní oprávněn, posouditi na základě výsledků jednání a průvodního řízení dle volného uvážení, zda tvrzení jest pravdivé, a jest mu ponecháno i ocenění svědeckých výpovědí, nehledíc k tomu, že není zákonného ustanovení, dle kterého by bylo civilnímu soudci vůbec odňato vyšetření a rozhodnutí otázky, zda jeden z manželů se dopustil cizoložství, a bylo vyhrazeno výlučně jinému soudu. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání opírá se o dovolací důvody § 503 čís. 2 a 4 c. ř. s., jež třeba shledává v tom, že odvolací soud, vycházející z právního názoru — dle dovolání mylného — že není třeba, by cizoložství, jež jako důvod rozluky manželství se uplatňuje, bylo prokázáno trestním rozsudkem, opomenul zjistiti, zdali bylo proti žalovanému provedeno trestní řízení pro cizoložství. Dovolání není v právu. Za platnosti § 115 obč. zák. mohla býti uvedená otázka spornou, poněvadž v textu § 115 obč. zák. bylo cizoložství ve spojení uvedeno s odsouzením pro zločin k žaláři nejméně 5tiletému; v theorii i praxi byla otázka ta řešena různě, ač dlužno uvést, že novější judikatura zaujala stanovisko, že uplatňování cizoložství jako důvodu pro rozluky manželství není odvislo od předchozího zjištění trestním rozsudkem. Pochybnosti ty byly odstraněny zákonem ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., jenž stanoví v § 13, že o rozluky manželství žalovati lze a) dopustili-li se druhý manžel cizoložství, b) byli právoplatně odsouzeni do žaláře nejméně na tři léta nebo na dobu kratší za podmínek tam blíže uvedených. Vzhledem k tomuto jasnému znění zákona, jenž v odstavci a) vytyčuje dopuštění se cizoložství oproti odstavci b), jenž vyžaduje právoplatné odsouzení do žaláře, nemůže býti více pochybným, že zákon nevyžaduje, aby cizoložství, jež se jako důvod rozluky uplatňuje, bylo zjištěno předchozím rozsudkem nebo řízením trestním. Tak také výslovně uvádějí motivy k uvedenému zákonu. Jest tedy výtky dovolatelova, že nezjištění okolnosti, zda pro tvrzené cizoložství předcházelo řízení trestní, by zakládalo nedostatečnost řízení dle § 503 čís. 2 c. ř. s., lichá, to tím více, poněvadž civilní soudce dle § 268 c. ř. s. jest vázán toliko právoplatným odsuzujícím rozsudkem trestního soudce, takže by nemělo žádného významu, ani kdyby žalovaný v řízení trestním cizoložstvím nebyl uznán vinným. Jinak se poukazuje na správné odůvodnění rozsudku odvolacího, jež odpovídá stavu věci i zákonu.

Čís. 1073.

Tím, že kupitel opomenul postarati se o řádné uschování pozastaveného zboží, nepozbývá nároku na náhradu, plynoucího ze včasného oznámení vad zboží.

(Rozh. ze dne 31. května 1921, Rv I 373/21.)